

חלבולב השיח *Euphorbia dendroides* (פברואר (2015

כתבו: אבי שמידע וגדי פולק

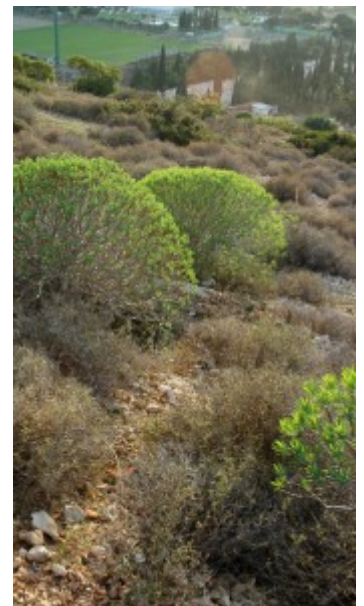
חלבולב השיח *Euphorbia dendroides* הוא שיח מעוצה שגובהו 1-2.5 מ', הגבעולים בשרניים אוגרי מים והעלים ארוכים, גדולים, מחודדים ובעלי שרף חלבי כבשאר מיני הסוג חלבולב. זהו המין היחידי בארץ של חלבולב המתנשא לגובה של מעל מטר. דומה במקצת ל**חלבולב מגובשש** אך נבדל ממנו בגודלו, בצורת עליו ובעיקר בפריו שפניו חלקים ללא גבשושיות. שמו המדעי בא על שם היותו "מעוצה" בהשוואה למיני החלבולב הגדלים באזור (עץ = dendro) והקשר לשם "נחל שיח" בפתחו הוא גדל מקרי לחלוטין; זהו השם הערבי של הנחל המופיע עוד במפת P.E.F. פורח בחודשי מרס-אפריל.

חלבולב השיח. צילם: שיר ורד

בעונת הקיץ הוא משיר את עליו ועומד בשלכת מלאה ובכך הוא מצמצם את השטח המאדה שלו. שלכת קיץ זו מייחדת את **חלבולב השיח** בהשוואה למרבית מיני השיחים והעצים באזור הים-תיכוני (דומים לו בכך **אוג קוצני**, **צחנן מבאיש**, **קידה שעירה** ו**חלבולב מגובשש**). בזמן שלכת הקיץ הענפים הישנים מאדימים ולאורכם ניכרות צלקות במקום חיבורן לענף של העלים שנשרו. צורת הגידול של ענפיו הברניים-ירקרקים והשרת יובש מוחלטת אופייניות יותר לצמחייה הטרופית היובשנית (לדוגמה – **מורינגה רותמית**, **פתילת-המדבר הגדולה**, **רכפתן מדברי**, **זקום מצרי** ועוד). בכך יש רמז ש**חלבולב השיח** כי הוא מין פליאו ים-תיכוני, ממוצא טרופי קדום.

חלבולב השיח גדל בארץ באתר יחיד במורדות המערביים של הכרמל באזור נחל שיח. האוכלוסייה העיקרית גדלה מדרום לנחל ונהרסת עם התפשטות בית-הקברות העירוני המרכזי של חיפה. פרטים מועטים גדלים גם מצפון לנחל שיח במדרון גירני תלול במפנה דרומי.

חלבולב השיח צילם:

גברי שיאון ©

חלבולב השיח הוא צמח "אדום" (בסכנת הכחדה) שמספרו האדום הוא 5.3 ומצוי בסכנה חמורה לפי הקטגוריות של IUCN. דרגת הסיכון הגבוהה נובעת מנדירותו הרבה ומהפגיעות הרבה של האתר הסמוך לריכוז אוכלוסייה צפוף בעיר חיפה.

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: שמידע א ופולק ג 2015 חלבולב השיח *Euphorbia dendroides*, "פורחים
עכשיו", כתב-עת "כלנית" מספר 2.

<https://www.kalanit.org.il/euphorbia-dendroides-02-2015>